

ALBOWIEM
GDY SŁABY JESTEM
WTEDY JESTEM MOCNY

ALBOWIEM,
ALBOWIEM, GDY SŁABY JESTEM,
WTEDY JESTEM MOCNY

323021

1

ALBOWIEM, GDY SŁABY JESTEM,
WTEDY JESTEM MOCNY.

ALBOWIEM,
GDY SŁABY JESTEM
WTEDY JESTEM MOCNY

Pomoc dla Jeńców Wojennych Wszechświatowego Komitetu
Związków Młodzieży Chrześcijańskiej (Y.M.C.A.)
w Genewie

ALBOWIEM, GDY SŁABY JESTEM,
WTEDY JESTEM MOCNY.

Ogłaszając niniejszy zbiorek, Pomoc Jeńcom zadosęczył licznym żądaniom, nadchodzącym z obozów jenieckich, jak również internowanych cywilnych i wojskowych różnej narodowości.

Książeczka ta skierowana jest do wszystkich Tych, którzy w przeciwnościach życia niewoli, szukają u Boga, w rozmyślaniach i modlitwie, chleba codziennego dla swej duszy, — pokarmu duchowego.

Może pożyteczna okaże się ona również i tym, którzy jeszcze nie śmieją szukać sił i pokoju wewnętrznego w zagłębianiu się w rzeczy ponadzmysłowe, poza granicami strony fizycznej człowieka i jego potrzeb materialnych.

Spodziewamy się, że ci, którzy będą czytać te strony: uważnie, jedna za drugą, i dzień za dniem, znajdą w nich umocnienie i pociechę, rozważając prawdy odwieczne, jakie są w nich zawarte, i że zachęci ich to do pełniejszego rozpamiętywania Pisma św., z którego wszystkie zawarte w niniejszym zbioru cytaty, zostały zaczerpnięte.

Y. M. C. A.
Pomoc Jeńcom.

824013

W. 31/03

RANO I WIECZÓR WZNOSZĘ OCZY SWOJE.

Panie, rano racz wysłuchać głos mój;
rano przygotowuję Ci ofiarę i wypatruję Ciebie!
Psalm 5/4.

Zwiastuj mi łaskę Twoją o świcie,
bo w Tobie ufam!
Wskaż mi drogę, którą iść mam,
bo do Ciebie wznoszę duszę moją!
Psalm 143/8.

Pan mi dał język wyćwiczony,
abym umiał podpierać onego,
który jest spracowany, słowem:
wzbudza rano, rano mi wzbudza ucho,
abym słuchał jako mistrza.
Pan Bóg otworzył mi ucho,
a ja się nie sprzeciwiam:
nie udał się na wstecz.
Izaj. 50/4-5.

W pokoju się położę i zasnę,
gdyż Ty jedynie, Panie, sprawiasz, że spoczywam
[bezpiecznie].
Psalm 4/9.

Oczy moje podnoszą ku góróm:
skąd nadejdzie ma pomoc?
Pomoc moja od Pana,
stwórcy niebios i ziemi.
Nie da się zachwiać twej nodze,
nie drzemie twój stróż.
Psalm 121/1-3.

Czuwajcież tedy, (bo nie wiecie, kiedy pan domu
przyjdzie, czy z wieczora, czy o północy, czy gdy
kur pieje, czy rano).

By niespodzianie przyszedłszy, nie znalazł was
śpiącymi.

A co wam mówię, wszystkim mówię: czuwajcie!
Marek 13/35-37.

UCZYĆ SIĘ CIERPIENIEM.

Któremu rzekł Pan : Widziałem utrapienie ludu mego w Egipcie, i słyszałem krzyk jego dla surowości tych, którzy są przełożeni nad robotami.

Exod. 3/7.

Tęskni sobie dusza moja w żywocie moim,
puszczę przeciw sobie mowę moją,
będę mówił w gorzkości duszy mojej.
Rzeknę Bogu: Nie potępiaj mię:
pokaż mi, przecz mię tak sądzisz.

Job 10/1-2.

Z głębokiej nędzy wzywam Cię, Panie.
Panie! słuchaj głosu mego!
Niech pilnie słuchają uszy Twe
głosu błagania mego!

Psalm 130/1-2.

Głos mój do Boga podnoszę — i chcę krzyczeć,
głos mój do Boga: « O, wysłuchaj mnie! »
W dzień utrapienia mego szukam Pana,
w nocy ręka moja jest wyciągnięta i nie mdleje;
dusza moja nie może znaleźć pociechy.
Gdy wspominam Boga, wzdycham;
gdy rozmyślam, duch mój omdlewa...

Psalm 77/2-4.

A Job odpowiadając Panu, rzekł:
Wiem, iż wszystko możesz,
a nie jest ci żadna myśl tajna.

.....

Przetom nie mądrze mówił,
i to co nad miarę przechodziło wiadomość moją.

.....

Słuchem ucha słyszałem cię,
a teraz oko moje widzi cię.

Job 42/1-2, 3b, 5.

Bom się nauczył przestawać na tem, co mam.
Umiem żyć i w poniżeniu, umiem i w obfitości;
wszędzie i we wszystkim jestem wyćwiczony, i
nasyconym być i głód znosić, i obfitować, i niedo-
statek cierpieć;

Wszystko mogę w tym, który mnie wzmacnia,
w Chrystusie.

Fil. 4/11b-13.

A ukląkwszy modlił się, mówiąc: Ojcze! jeśli
chcesz, oddal ten kielich ode mnie; wszakże nie moja
wola, lecz twoja niech się stanie. A ukazał mu się
Anioł z nieba, i umacniał go.

Łuk. 22/41b-43.

OPIEKA BOSKA W NIEBEZPIECZEŃSTWIE.

Trzy razy byłem bity różgami, raz kamionowany, trzy razy ze mną okręt się rozbił, dzień i noc byłem w głębokości morskiej, w podróży częstokroć, w niebezpieczeństwach na rzekach, w niebezpieczeństwach od zbójców, w niebezpieczeństwach od swego narodu, w niebezpieczeństwach od pogan, w niebezpieczeństwach w mieście, w niebezpieczeństwach na puszczy, w niebezpieczeństwach na morzu, w niebezpieczeństwach między fałszywymi braćmi, w pracy i w utrudzeniu, w niedosypianiu często, w głodzie i pragnieniu, w postach często, w zimnie i w nagości.

2 Kor. 11/25-27.

Pan światłem moim i zbawieniem moim:
kogóż bać się będę?
Pan ostoją życia mego:
kogóż mam się lękać?
Gdy nacierają na mnie złońcy,
chcąc pożreć ciało moje,
ciemniźcy moi i nieprzyjaciele moi
potkną się i upadną.
Choćby przeciw mnie rozłożył się obóz:
nie ulęknie się serce moje;
choćby przeciw mnie powstała wojna,
mimo to nie stracę otuchy.

Psalm 27/1-3.

Wieża najmocniejsza imię Pańskie:
do niego bieży sprawiedliwy, a będzie wywyższon.
Przyp. 18/10.

« Iż mnie umiłował, wyratuję go,
wywyższę go, bo zna imię moje.
Gdy wzywać Mnie będzie, wysłucham go;
będę z nim w niedoli... »

Psalm 91/14-15a.

Pan stróżem twoim,
Pan cieniem twoim po prawicy twojej.

Pan cię strzec będzie od wszelkiego zła,
strzec będzie duszy twojej.
Pan strzec będzie wyjścia twego
i wyjścia twego odtąd aż na wieki.

Psalm 121/5, 7-8.

Ale Pan rzekł Pawłowi przez widzenie: nie bój się,
ale mów, i nie milcz; bom ja jest z tobą, i nikt nie
targnie się na ciebie, aby ci miał co złego uczynić;
albowiem ja wiele ludu mam w tem mieście.

Dzieje Ap. 18/9-10.

UPADEK DUCHA I UFNOŚĆ.

Dokąd pójdziemy? posłowie przestraszyli serca nasze, mówiąc: Nader wielkie mnóstwo jest, i nad nas wzrostem wyższe: miasta wielkie, i aż do nieba obronne...

A ja rzekłem wam: Nie lękajcie się, ani się ich bójcie. Pan Bóg, który jest wodzem waszym, sam będzie walczył za was.

Deut. 1/28-30a.

A łódź będąc już w pośrodku morza, miotana była od bałwanów; albowiem był wiatr przeciwny. A o czwartej straży nocnej zszedł do nich Jezus, idąc po morzu. I ujrzawszy go uczniowie po morzu chodzącego, zatrwożyli się, mówiąc: widmo to jest! i ze strachu krzyknęli. Lecz wnet rzekł do nich Jezus, mówiąc: ufajcie! Jam to jest, nie bójcie się! A odpowiadając mu Piotr rzekł: Panie! jeśliś ty jest, każ mi przyjść do siebie po wodzie. A on rzekł: chodź! A Piotr, wystąpiwszy z łodzi, szedł po wodzie, aby przyjść do Jezusa. Ale widząc wiatr gwałtowny, zląkł się; i gdy począł tonąć, zawołał, mówiąc: Panie ratuj mię! A Jezus zaraz wyciągnąwszy rękę, uchwycił go i rzekł mu: o mało wierny! czemuż wątpił?

Mat. 14/24-31.

Pan światłem moim i zbawieniem moim:
kogóż bać się będę?
Pan ostoją życia mego:
kogóż mam się lękać?

Choćby przeciw mnie rozłożył się obóz:
nie ulęknie się serce moje;
choćby przeciw mnie powstała wojna,
mimo to nie stracę otuchy.

Psalm 27/1, 3.

Złej nowiny nie boi się,
spokojne serce jego, ufa w Panu.
Umocnione serce jego, nie boi się,
dopóki się nie nasyci widokiem nieprzyjaciół swoich.

Psalm 112/7-8.

Jeśli się nawrócicie a uspokoicie się,
zbawieni będziecie:
w milczeniu i w nadziei będzie moc wasza.

Izaj. 30/15b.

ODWAGA.

Marność nad marnościami, rzekł Ekklesiastes:
marność nad marnościami, i wszystko marność.

.....

I umyśliłem w sercu moim szukać i dowiadywać
się mądrze o wszystkim, co się dzieje pod słońcem...

Widziałem wszystko, co się dzieje pod słońcem:
a oto wszystko marność i utrapienie ducha.

.....

Obaczyłem we wszystkich marność i udręczenie
myśli, a iż nic nie trwa pod słońcem.

Ekklesiastes 1/2, 13a, 14, 2/11b.

Dokądże, Panie, wołać będę, a nie wysłuchasz?
krzyczeć będę k tobie gwałt cierpiąc, a nie wybawisz?
Przecześnieś mi ukazał nieprawość i pracę,
patrzyć na łup i niesprawiedliwość przede mną?
i stał się sąd i sprzeciwieństwo potężniejsze.

Dlatego podrapan jest zakon, i nie przyszedł aż do
[końca sąd:

iż niezbożny przemaga przeciw sprawiedliwemu,
dlatego wychodzi sąd przewrotny.

Habakuk 1/2-4.

Każdy bliźniego swego ratuje, i bratu swemu rzeczce:
Zmacniaj się.

Izaj. 41/6.

Otoć przykazuję, zmacniaj się, a bądź duży. Nie
[bój się,
ani się lękaj, bo z tobą jest Pan Bóg twój...

Jozue 1/9.

A wiemy, iż tym, którzy miłują Boga, wszystko
dopomaga ku dobremu, wszystko dopomaga ku
dobremu, tym, którzy według postanowienia Bożego
są powołani.

Któż nas odłączy od miłości Chrystusowej? czy
utrapienie? czy ucisk? czy prześladowanie? czy
głód? czy nagość? czy niebezpieczeństwo? czy
miecz? (Jak napisano: Za ciebie cały dzień zabijani
bywamy, poczytani jesteśmy jako owce na rzeź.)
Ale w tym wszystkim przewyciężamy przez tego,
który nas umiłował. Albowiem jestem tego pewien,
że ani śmierć, ani życie, ani Aniołowie, ani władze,
ani moce, ani terażniejszość, ani przyszłość, ani
wysokość, ani głębokość, ani żadne inne stworzenie
nie będzie mogło odłączyć nas od miłości Bożej,
która jest w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

Rzym. 8/28, 35-39.

BÓG NASZYM POCIESZENIEM.

Głośno do Pana wołam,
głośno Pana błagam.
Wylewam przed Nim skargę moją,
a niedolę moją przed Nim.
Gdy omdlewa duch mój we mnie,
Ty znasz ścieżkę moją;
na drodze, którą chodzę,
ukryli na mnie sidło.
Oglądam się na prawo i patrzę,
nie masz, ktoby mnie znał;
nie mam ucieczki,
nikt nie pyta o duszę moją.
Panie! do Ciebie wołam;
rzekłem: Tyś nadzieja moja,
Tyś udział mój w krainie żyjących.
Wysłuchaj błaganie moje,
bom bardzo nędzny,
wybaw mię od prześladowców moich,
bo są silniejsi ode mnie!
Wywiedźże z więzienia duszę moją,
abym słał imię Twoje:
otoczą mię sprawiedliwi,
gdy mi dobrodziejstwo wyświadczysz.

Psalm 142/2-8.

Sprawiedliwyś ty w prawdzie Panie, żehym się z tobą
[spierał:
a wszakoż sprawiedliwości będę do ciebie mówił:
Czemu się szczęści droga niezbożnych:
dobrze się mają wszyscy, którzy przestępują, i nie-
[prawość czynią?

Jerem. 12/1.

Bo tak mówi Wysoki, i wyniosły, mieszkający w
[wieczności:
a święte imię jego na wysokości i w świątyni miesz-
[kający,
a z skruszonym i z uniżonym duchem:
aby ożywił ducha znizonych,
ażeby ożywił ducha skruszonych.

Izaj. 57/15.

Błogosławiony Bóg i Ojciec Pana naszego Jezusa
Chrystusa, Ojciec miłosierdzia i Bóg wszelkiej po-
ciechy, pocieszający nas w każdym ucisku naszym,
abyśmy również pocieszać mogli tych, którzy są
w jakimkolwiek ucisku, tą pociechą, którą Bóg nas
samych pociesza.

2 Korynt. 1/3-4.

I rzekł: Wszakże jednak lud to mój,
synowie nie przący się: i stał się im zbawicielem.
W każdym ucisku ich nie był uciśniony,
i anioł oblicza jego zbawił je:
w miłości swej, i w łaskawości swej on je odkupił,
i nosił je, i podwyższył je po wszystkie dni wieku.

Izaj. 63/8-9.

PRZEZ WIARĘ
DO RZECZY NIEWIDZIALNYCH.

Dopókiż, Panie, zapominać mnie będziesz zupełnie ?
dopókiż zakrywać będziesz oblicze Twe przede mną ?
Dopókiż mam troskać się w duszy swojej,
trapić się w sercu moim codziennie ?

Psalm 13/2-3a.

A jeśli komu z was brak mądrości, niech prosi Boga, który daje ją wszystkim szczerze i bez wyrzutów; i będzie mu dana. Ale niech prosi z wiarą, bynajmniej nie wątpiąc; albowiem ten, kto wątpi, podobny jest do fali morskiej, od wiatru wzdymanej i miotanej. Bo niechaj nie mniema taki człowiek, że co otrzyma od Pana. Mąż umysłu dwoistego jest niestały we wszystkich drogach swoich.

Jakób 1/5-8.

Czemuż się stała żałość moja wieczna,
a rana moja zwątpiona nie dała się zagoić ?
była mi jako kłamstwo wód niewiernych.
Przetoż to mówi Pan:

Jeśli się nawrócisz, nawrócę cię: i przed obliczem
[moim stać będziesz:
a jeśli odłączysz drogą rzecz od podłej, będziesz jako
[usta moje...

Bom ja z tobą jest, abym cię zbawił, i wyrwał cię,
mówi Pan.

I wybawię cię z ręki niecnotliwych,
i odkupię cię z ręki mocarzów.

Jerem. 15/18-19a, 20b-21.

Awiara jest pewnością tego, czego się spodziewamy,
dowodem rzeczy niewidzialnych...

Wiarą rozumiemy, że wieki urządzone są Słowem Bożem, tak, że z rzeczy niewidzialnych stały się rzeczy widzialne.

Hebr. 11/1, 3.

I rzekł Pan do Abrahama: wynijdź z ziemi twojej i od rodziny twojej, i z domu ojca twego: a idź do ziemi którąć ukażę.

.....

Wyszedł tedy Abraham jako mu Pan przykazał.

Gen. 12/1, 4a.

Ale jeżeli co możesz, ratuj nas, zlitowawszy się nad nami. Ale mu Jezus rzekł: owszem, jeżeli możesz wierzyć; wszystko jest możliwe wierzącemu. I zaraz ojciec dziecięcia zawoławszy, rzekł ze łzami: wierzę, Panie ! pomóż niedowiarstwu memu.

Marek. 9/22b-24.

Bo jeśli usta swymi wyznasz Jezusa Panem, i uwierzysz w sercu swoim, że go Bóg w martwych wzbudził, zbawiony będziesz. Albowiem sercem wierzy się ku sprawiedliwości, a usta wyznaje się ku zbawieniu. Bo Pismo mówi: Wszelki kto weń wierzy, nie będzie pohańbiony.

Rzym. 10/9-11.

NIENAWIŚĆ I MIŁOŚĆ.

Nienawidział tedy zawsze Ezaw Jakóba dla błogosławieństwa, którym mu błogosławił ojciec: i rzekł w sercu swoim... i zabiję Jakóba brata mego.

Gen. 27/41.

Jeśli was świat nienawidzi, wiedzcie, że mnie pierwej, niżeli was, miał w nienawiści. Gdybyście byli ze świata, świat miłowałby to, co jest jego; lecz że ze świata nie jesteście, alem ja was wybrał ze świata, przeto świat was nienawidzi.

Jan 15/18-19.

Kto mówi, że jest w światłości, a brata swego nienawidzi, w ciemności jest dotąd. Kto miłuje brata swego, w światłości mieszka i zgorszenia w nim niema.

1 Jan 2/9-10.

Nienawiść wzbudza swary,
a wszystkie występki, miłość pokrywa.

Przyp. 10/12.

Większej miłości nikt nie ma nad tę, jak kiedy kto życie swoje kładzie za przyjaciół swoich.

Jan 15/13.

Przez to poznaliśmy miłość, że on za nas duszę swoją położył; i myśmy powinni kłaść dusze za braci.

1 Jan 3/16.

Słyszeliście, iż powiedziano: Będiesz miłował bliźniego swego, i będziesz miał w nienawiści nieprzyjaciela swego. A ja wam powiadam: miłujcie nieprzyjaciół swoich; błogosławcie tym, którzy was przeklinają; dobrze czyńcie tym, którzy was nienawidzą, i módlcie się za tych, którzy was krzywdzą i prześladują; abyście byli synami Ojca waszego, który jest w niebiesiech.

Mat. 5/43-45a.

GWAŁT I WYBACZENIE.

Rzekł nieprzyjaciół: Będę gonił, i pojmam,
rozdzielę korzyści, nasyci się dusza moja:
dobędę miecza mego, i pobije je ręką moją.
Exod. 15/9.

Nie mów: Oddam złość:
czekaj na Pana, a wybawi cię.
Przyp. 20/22.

Nie mów: jako mi uczynił, tak mu uczynię:
oddam każdemu według uczynku jego.
Przyp. 24/29.

Patrzcie, aby nikt nikomu złem za złe nie oddawał,
ale zawsze gońcie za tym, co jest dobre i dla was
wzajemnie i dla wszystkich.
1 Tessel. 5/15.

Będziesz li zważał na winy, Panie:
Panie! któż się ostoi?
Lecz u Ciebie jest przebaczenie,
aby się Ciebie bano.

Psalm 130/3-4.

Niech opuści złośnik drogę swoją,
a mąż nieprawy myśli swe,
i niech się nawróci do Pana, a zmiłuje się nad nim,
i do Boga naszego: bo hojny jest ku odpuszczeniu.
Izaj. 55/7.

Wtedy przystąpiwszy do niego Piotr, rzekł:
Panie! ile razy, jeżeli brat mój przeciwko mnie
grzeszyć będzie, mam mu odpuścić? Czy aż do
siedmiu razy? I rzekł mu Jezus: mówię ci: nie do
siedmiu razy, ale aż do siedemdziesiąt razy siedem.
Mat. 18/21-22.

I kamionowali Szczepana, wzywającego i mówią-
cego: Panie Jezu! przyjmij ducha mego! A padłszy
na kolana, zawołał głosem wielkim: Panie! nie
poczytaj im tego za grzech! I rzekłszy to, zasnął.
Dzieje Ap. 7/59-60.

A Jezus rzekł: Ojcie! odpuść im, bo nie wiedzą,
co czynią.
Łuk. 23/34a.

SZCZĘŚLIWI, KTÓRZY ŚWIADCZĄ POKÓJ.

Powiedział Saul: A tak już teraz poślij, a przywiedź go do mnie: bo jest synem śmierci. A odpowiadając Jonathas Saulowi ojcu swemu, rzekł: Przecz ma umrzeć? co uczynił? I porwał Saul oszczep, aby go przebił. I zrozumiał Jonathas, że postanowiono było od ojca jego, aby zabił Dawida. Wstał tedy Jonathas od stołu w gniewie zapalczywości, i nie jadł chleba wtórego dnia nowego księżyca. Bo się frasował o Dawida, dla tego, że go był zawstydził ojciec jego.

1 Król. 20/31b-34.

Lepszy jest cierpliwy niżli mąż mocny:
a który panuje sercu swemu, niż ten co miast dobywa.

Przyp. 16/32.

Jako miasto otworzyste a bez murów, tak człowiek,
który w mowie nie może zawściągnąć ducha swego.

Przyp. 25/28.

Człowiek gniewliwy wzbudza zwady: a kto jest
prędki do gniewu, będzie ku zgrzeszeniu skłonniejszy.

Przyp. 29/22.

Gniewajcie się, lecz nie grzeszcie; niech słońce nie
zachodzi na gniew wasz. I nie dawajcie miejsca
djabłu.

Ef. 4/26-27.

Odpowiedź łagodna uśmierza gniew:
ale mowa przykra pobudza.

Przyp. 15/1.

Żywot ciała zdrowie serca:
spróchnienie kości, zazdrość.

Przyp. 14/30.

Jeśli można, o ile to od was zależy, że wszystkim
ludźmi pokój miejcie.

Rzym. 12/18.

Proszę was tedy ja, więzień w Panu, abyście postę-
powali tak, jak przystoi na powołanie, którem
jesteście powołani, z wszelką pokorą i łagodnością
i cierpliwością, znosząc jedni drugich w miłości,
starając się zachować jednakość ducha w związku
pokoju.

Ef. 4/1-3.

A proszę was, bracia, przez imię Pana naszego
Jezusa Chrystusa, abyście wszyscy mówili jedno,
a nie były między wami rozerwania, ale abyście byli
zspoleni jednym duchem i jednym zdaniem.

1 Kor. 1/10.

NIKT NIE ŻYJE DLA SIEBIE SAMEGO.

Niech nikt nie szuka tego, co jest jego, ale każdy, co jest bliźniego.

1 Kor. 10/24.

Albowiem, jeśli miłujecie tych, którzy was miłują, jakąż zapłatę macie? czyż i celnicy tego nie czynią? A jeśli tylko braci swoich pozdrawiali, cóż osobliwego czynicie? czyż i celnicy tak nie czynią? bądźcież wy tedy doskonałymi, jak i Ojciec wasz, który jest w niebiesiech, doskonały jest.

Mat. 5/46-48.

Albowiem łaknąłem, i nie daliście mi jeść; pragnąłem, i nie daliście mi pić; byłem gościem, i nie przyjęliście mię; nagim, i nie przyodziliście mię; chorym i w więzieniu, i nie nawiedziliście mię. Wtedy mu odpowiedzą i oni, mówiąc: Panie! kiedyśmy cię widzieli łaknącym, albo pragnącym, albo gościem, albo nagim, albo chorym, albo w więzieniu, i nie służyliśmy ci? Wtedy im odpowie, mówiąc: zaprawdę powiadam wam, czegokolwiek nie uczyniliście jednemu z tych najmniejszych, i mnieście nie uczynili.

Mat. 25/42-45.

Jedni drugich brzemiona noście.

Gal. 6/2a.

Gdy tedy umył nogi ich, i wziął szaty swoje, usiadłszy znowu, rzekł im: wiecież, com wam uczynił?

.....

Albowiem dałem wam przykład, abyście i wy czynili, jak ja wam uczyniłem. Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: nie jest sługa większy nad pana swego, ani poseł jest większy nad tego, który go posłał. Jeśli to wiecie, błogosławieni jesteście, jeżeli to czynicie.

Jan 13/12, 15-17.

Tak jak Syn człowieczy nie przyszedł, aby mu służyono, ale aby służył...

Mat. 20/28a.

Każdy tym darem, jaki otrzymał, niech służy jeden drugiemu...

1 Piotr. 4/10a.

BRATERSTWO.

Józef, gdy miał szesnaście lat, pasł trzodę z bracią swą... A Israel miłował Józefa nad wszystkie syny swe, przeto, iż go był w starości swej urodził: i uczynił mu suknię wzorzystą. I widząc bracia jego, że go miłował ojciec nadewszystkie syny, nie nawidzieli go, i nie mogli nic łaskawie z nim mówić.

Genез. 37/2a, 3-4.

Skądże walki i zwady między wami? czyliż nie stąd, z pożądliwości waszych, które walczą w członkach waszych? Pożądacie, a nie macie; zabijacie i zazdrościcie, a nie możecie osiągnąć; klóćcie się i walczycie, a nie macie, bo nie prosicie.

Jakób 4/1-2.

Na każdy czas miłuje, kto jest przyjacielem:
a brat doznany bywa w utrapieniu.

Przyp. 17/17.

Mąż przyjacielski do towarzystwa,
większym przyjacielem będzie niżli brat.

Przyp. 18/24.

Lepsze są rany od miłującego,
niżli zdradliwe całowanie od nienawidzącego.

Przyp. 27/6.

Dusza Jonathy społa się z duszą Dawida,
i miłował go Jonathan jako duszę swoją.

1 Król. 18/1b.

Takie jest przykazanie moje, abyście się miłowali wzajemnie, jak ja was umiłowałem. Większej miłości nikt nie ma nad tę, jak kiedy kto życie swoje kładzie za przyjaciół swoich. Wy jesteście przyjaciółmi moimi, jeśli czynić będziecie, cokolwiek ja wam przykazuję.

Jan 15/12-14.

OBMOWA I DOBROĆ.

Zmiłuj się nad nami, Panie, zmiłuj się nad nami,
gdyż bardzo nasyceniśmy wzgardą!
Bardzo jest nasycona dusza
szyderstwem dufnych, wzgardą pyszałków.

Psalm 123/3-4.

Jest, który obiecuje, a jako mieczem sumienia klóty
a język mądrych jest zdrowie.

[bywa:

Przyp. 12/18.

Szuka naśmiewca mądrości, a nie znajduje:
nauka roztropnych łączna.

Przyp. 14/6.

Człowiek przewrotny wszczyną zwady:
a plotkujący rozłącza książęta.

Przyp. 16/28.

Wspomóż, Panie! bo niestaje pobożnego,
bo wyginęli wierni spośród synów ludzkich.
Kłamstwo mówi jeden z drugim;
usty pochlebnymi, dwojakim sercem mówią.
Oby Pan wytępił wszystkie wargi pochlebne,
język mówiący wyniośle!
Którzy mówią: « Językiem naszym jesteśmy mocni,
wargi nasze pomagają nam: Któż panem naszym? »

Psalm 12/2-5.

Człowiek potrzebny jest miłosierny.

Przyp. 19/22a.

Dobry jest Pan nadzieję mającym w nim,
duszy szukającej go.

Treny Jerem. 3/25.

I oto, pewien zakonoznawca powstał, kusząc go i mówiąc... i któż jest bliźnim moim? A Jezus odpowiadając rzekł: Człowiek pewien szedł z Jerozolimy do Jerycha, i wpadł między zbójców, którzy złupiwszy go i rany mu zadawszy, odeszli, na pół umarłego zostawiwszy. I zdarzyło się, że kapłan pewien szedł oną drogą, i ujrawszy go pominął. Także i Lewita, przybywszy na to miejsce, podszedł, i ujrawszy go, minął. A Samarytanin pewien jadąc, podszedł ku niemu, i ujrawszy go, użalił się nad nim. I przystąpiwszy zawiązał rany jego, nalewając oliwy i wina, a wsadziwszy go na swoje bydło, wiódł go do gospody, i miał staranie o nim. A nazajutrz odjeżdżając, wyjął dwa srebrne pieniądze, i dał gospodarzowi, mówiąc mu: miej o nim staranie, i cokolwiek nad to wydasz, ja, gdy wrócę, oddam ci. Któryż tedy z tych trzech, zdaniem twojem, był bliźnim temu, który wpadł między zbójców? A on rzekł: ten, który uczynił miłosierdzie nad nim. Rzekł mu tedy Jezus: idźże uczyni i ty podobnież.

Łuk. 10/25a, 29b-37.

Przeto, póki czas mamy, dobrze czynimy wszystkim, a najwięcej domownikom wiary.

Gal. 6/10.

CIERPLIWOŚĆ.

...**P**ołożyli się obozem w Raphidim, gdzie nie było wody ku picia ludowi. Który swarząc się z Mojżeszem, mówił: Daj nam wody, abyśmy pili. Którym odpowiedział Mojżesz: Co się swarzycie ze mną? Przecz kusicie Pana? I pragnął tam lud dla niedostatku wody, i szemrał przeciw Mojżeszowi, mówiąc: Czemuś nas wywiódł z Egiptu, abyś pomorzył nas, i dzieci nasze, i było pragnieniem? I wołał Mojżesz do Pana, mówiąc: Cóż mam czynić ludowi memu? jeszcze maluczko, a ukamionuje mię.

Exod. 17/1a-4.

O tem przedewszystkiem wiedząc, że w ostatnie dni przyjdą szydery, postępujący podług własnych swoich pożądliwości, i mówiący: gdzież jest obietnica przyjścia jego? bo od czasu, jak ojcowie zasnęli, wszystko tak trwa od początku stworzenia.

A to jedno niech nie będzie dla nas tajnym, najmilsi, że u Pana jeden dzień jest jak tysiąc lat, a tysiąc lat jak jeden dzień. Nie zwleka Pan tego, co obiecał, jak to niektórzy uważają za zwleknięcie, ale okazuje cierpliwość względem nas, bo nie chce, aby kto zginął, ale żeby wszyscy przyszli do upamiętania.

2 Piotr. 3/3-4, 8-9.

Dla tego oddalił się sąd od nas, i nie imie się nas sprawiedliwość: czekaliśmy światłości, alie oto ciemność: jasności, a we ćmie chodzili. Macaliśmy ściany jako ślepi... Czekaliśmy sądu, a niemasz go, zbawienia, a oddaliło się od nas. Bo się rozmnóżyły nieprawości nasze przed tobą, a grzechy nasze odpowiedziały nam: bo złości nasze z nami są, i poznaliśmy nieprawości nasze, grzeszyć i kłamać przeciw Panu: i odwróciliśmy się, abyśmy nie szli za Bogiem naszym, żebyśmy mówili potwarz i przewrotność: poczęliśmy i mówiliśmy z serca słowa kłamstwa. I obrócił się opak sąd, a sprawiedliwość zdaleka [stała...]

Izaj. 59/9-10a, 11b-14a.

Lecz nowych niebios i nowej ziemi według obietnicy jego oczekujemy, w których sprawiedliwość mieszka. Przetoż, najmilsi, tego oczekując, starajcie się, abyście znaleźieni byli przez niego bez zmazy i bez nagany, w pokoju.

2 Piotr. 3/13-14.

Staliśmy się jako na początku, gdyś nie panował Obyś rozdarł niebios, i zstąpił: [nad nami, od oblicza twego góry by spływały.

Izaj. 63/19-64/1.

WYTRWAĆ AŻ DO ŚMIERCI.

Albowiem nie dał nam Bóg ducha bojaźni, ale mocy i miłości i powściągliwości. Przetoż nie wstydz się świadectwa Pana naszego, ani też mnie, więźnia jego, ale cierp wspólnie dla Ewangelii według mocy Boga.

2 Tym. 1/7-8.

Ktokolwiek tedy wyzna mię przed ludźmi, tego i ja wyznam przed Ojcem moim, który jest w niebiesiech; a ktoby się mnie zaparł przed ludźmi, tego i ja się zaprę przed Ojcem moim, który jest w niebiesiech.

Mat. 10/32-33.

Jednakże i z książąt wielu uwierzyło weń; ale dla Faryzeuszów nie wyznawali, żeby z bóżnicy nie byli wyłączeni. Bo umiłowali chwałę ludzką więcej, niż chwałę Bożą.

Jan 12/42-43.

A gdy przyszedł Piotr do Antyjochii, wystąpiłem przeciw niemu w oczy, gdyż był zganiony. Albowiem nim przyszli niektórzy od Jakóba, wespół z poganami jadał; a gdy przyszli, usuwał się i odłączał się z obawy przed obrzezanymi. A wespół z nim obłudnie postępowali i inni Żydzi, tak, że i Barnabasz uwiedziony był ich obłudą. Ale gdym obaczył, że nie prosto chodzą w prawdzie Ewangelii, rzekłem Piotrowi w obec wszystkich: jeżeli ty, będąc Żydem, po pogańsku żyjesz, a nie po żydowski, czemuż pogan przymuszasz żyć po żydowski?

Gal. 2/11-14.

Trzymajmy wyznanie nadziei niechwiejące się (bo wierny jest ten, który obiecał).

Hebr. 10/23b.

Poddawajcież się tedy Bogu, dajcie odpór djabłu, a uciecie od was.

Jakób 4/7.

Trzeźwymi bądźcie, czuwajcie, albowiem przeciwnik wasz, djabeł, chodzi dokoła jak lew ryczący, szukając kogoby pochłonąć. Temu dawajcie odpór, mocni będąc w wierze, wiedząc, że takie same cierpienia ponoszą bracia wasi na świecie.

1 Piotr. 5/8-9.

Bądź wierny aż do śmierci, a dam ci koronę żywota.

Apok. 2/10b.

CENA ZWYCIĘSTWA.

I umyśliłem w sercu moim szukać i dowiadywać się mądrze o wszystkim, co się dzieje pod słońcem. Tę zabawkę najgorszą dał Bóg synom człowieczym, aby się nią bawili. Widziałem wszystko, co się dzieje pod słońcem; a oto wszystko marność i utrapienie ducha. Przewrotni z ciężkością bywają naprawieni, a głupich jest poczet nieprzeliczony. Mówiłem w sercu moim, rzekąc: Otom się stał wielkim, i przeszedłem mądrością wszystkie, którzy przede mną byli w Jeruzalem: a serce moje widziało wiele rzeczy mądrze, i nauczyłem się. I kształtowałem serce moje, abym poznał mądrość i umiejętność, i błędy, i głupstwo: i doznałem, że i w tych jest praca i utrapienie ducha: tym że w wielkiej mądrości wiele jest kłopotu: a kto przyczynia umiejętności, przyczynia i pracy.

Ekkleziastes 1/13-18.

Wtedy Judasz, który go wydał, widząc, iż był osądzony, żalując tego, zwrócił trzydzieści srebrników przedniejszym kapłanom i starszym ludu, mówiąc: zgrzeszyłem, wydawszy krew niewinną! A oni rzekli: cóż nam do tego? ty sobie patrz. I porzuciwszy srebrniki w świątyni, odszedł, i poszedłszy powiesił się.

Mat. 27/3-5.

Bardzo mię utrapili od młodości mojej, wszakże mię nie przemogli. Psalm 129/2.

Nie daj się zwyciężyć złemu, ale złe dobrem zwyciężaj. Rzym. 12/21.

Rzekłem w szczęściu swoim: Nie zachwieję się na [wieki.
Panie! w łasce swojej mocno utwierdziłeś górę moją; skoroś ukrył oblicze swoje, zatrwożyłem się.
Do Ciebie, Panie, wołałem i do Pana się modliłem...

Przemieniłeś skargę moją w płasanie, zdjąłeś wór mój, a przepasałeś mię radością, aby Cię opiewała chwała i nie zamilkła: Panie, Boże mój, wiecznie sławić Cię będę.

Psalm 30/7-9, 12-13.

Ale we wszystkim zalecając samych siebie, jako słudzy Boży, w wielkiej cierpliwości, w uciskach, w potrzebach, w utrapieniach, pod razami, w więzieniach, w rozruchach, w trudach, w czuwaniu, w postach, w czystości, w umiejętności, w łagodności, w dobroci, w Duchu Świętym, w miłości nieobłudnej, w mowie prawdy, w mocy Bożej, z orężem sprawiedliwości po prawicy i po lewicy; przez chwałę i hańbę, przez złą i dobrą sławę; jakby zwodziciele, a jednak prawi; jako nieznanani, a jednak znani; jako umierający, a oto żyjemy; jako karani, a nie zabici; jako smutni, a jednak zawsze weseli; jako ubodzy, a jednak wielu wzbogacający; jako nic niemający, a jednak wszystko posiadający.

2 Kor. 6/4-10.

SMUTEK I NADZIEJA.

Mówię do Boga, opoki mojej: «Czemuś mnie zapom-
czemu smutny chodzę, [niał?
gdy mię uciska nieprzyjaciół?»

Jest jakby łamanie w kościach moich,
gdy ze mnie szydzą gnębiciele moi,
mówiąc do mnie co dzień: «Gdzież jest twój Bóg?»
Czemu się smucisz, duszo moja, i czemu się trwożysz
we mnie?

Ufnie oczekuj Boga! Gdyż jeszcze dziękować Mu
zbawieniu memu i Bogu memu! [będę,

Psalm 42/10-12.

Obróciłem się do innych rzeczy, i ujrzałem potwarzy,
które się dzieją pod słońcem, i lzy niewinnych a
żadnego pocieszyciela, i nie mogą się sprzeciwić
gwałtowi ich, nie mając żadnego pomocnika. A
chwaliłem więcej umarłe niżli żywe: a miałem za
szczęśliwego nad obydwu, który się jeszcze nie
narodził, ani wiedział złego, które się dzieje pod
słońcem.

Ekkleziastes 4/1-3.

Wtedy im rzekł Jezus: smężna jest dusza moja
aż do śmierci; zostańcież tu, i czuwajcie ze mną.

.....

takżeście to nie mogli jednej godziny czuwać
ze mną?

Mat. 26/38, 40b.

Ale zachowa ubogiego od miecza ust ich,
a z ręki gwałtownika niedostatecznego.
I będzie nadzieja ubogiemu,
a nieprawość stuli gębę swoją.

Job 5/15-16.

I jest nadzieja o ostatku twym mówi Pan.

Jerem. 31/17a.

Bo ja wiem myśli, które ja myślę o was, mówi Pan,
myśli pokoju, a nie udręczenia, abym wam dał
koniec i cierpliwość.

Jerem. 29/11.

A jeden z powieszonych złoczyńców urągał mu,
mówiąc: jeśliś ty jest Chrystus, ratujże siebie samego
i nas. A odpowiadając drugi gromił go...

I rzekł do Jezusa: Panie! pomnij na mnie, gdy
przyjdiesz do królestwa swego. I rzekł mu Jezus:
zaprawdę powiadam ci, dziś ze mną będziesz w raju.

Łuk. 23/39-40a, 42-43.

Najmilsi! niech wam nie będzie rzeczą dziwną
ten ogień między wami, który na was przychodzi
ku doświadczeniu waszemu, jakby coś niezwykłego
was spotykało; ale podług tego, jak jesteście uczestni-
kami cierpień Chrystusowych, radujcie się, abyście
i przy objawieniu chwały jego z weselem się radowali.

1 Piotr. 4/12-13.

W SPOKOJU I UFNOŚCI.

Smutek w sercu męża poniży go,
a powieścią dobrą uweselon bywa.

Przyp. 12/25.

Oto, ja posyłam was jak owce między wilki;
bądźcież tedy roztroprnymi jak węże, a szczerymi jak
gołębie. A strzeżcie się ludzi; albowiem wydawać
was będą do Rady, i w zgromadzeniach swoich
biczować was będą. I przed starostów i przed królów
wodzeni będziecie dla mnie, na świadectwo przeciwko
nim i poganom. Ale gdy was wydadzą, nie troszczcie
się, jak i co mówić macie; albowiem dano wam
będzie onej godziny, co mówić macie; bo to nie wy
jesteście, którzy mówicie, ale duch Ojca waszego,
który mówi w was.

Mat. 10/16-20.

I któż z was, troskliwie myśląc, może przydać,
do wzrostu swego łokieć jeden? Jeżeli więc i naj-
mniejszej rzeczy nie możecie, czemuż się o inne
troszczycie?

Łuk. 12/25-26.

Gdym rzekł: «Chwieje się noga moja»,
łaska Twoja, Panie, wsparła mię.
W licznych utrapieniach moich we wnętrzu moim
pociechy Twoje rozweselają duszę moją.

Psalm 94/18-19.

Nie bój się, bom ja jest z tobą:
nie uchylaj się, bom ja Bogiem twoim:
zmocniłem cię, i ratowałem cię,
i podjęła cię prawica sprawiedliwego mego.

Izaj. 41/10.

Przetoż nie troszczcie się o jutrzejszy dzień;
albowiem jutrzejszy dzień troszczyć się będzie o
swoje potrzeby. Dosyć ma dzień na swoim utra-
pieniu.

Mat. 6/34.

Pójdźcie do mnie wszyscy, którzyście spracowani
i obciążeni, a ja wam sprawię odpocznienie. Weź-
mijcie jarzmo moje na się, i ucicie się odemnie, bom
ja cichy i pokornego serca; a znajdziecie odpocznienie
dla dusz swoich; albowiem jarzmo moje łagodne
jest, i brzemię moje lekkie jest.

Mat. 11/28-30.

Zrzućcie nań wszystkie swoje troski, gdyż on ma
o was staranie.

1 Piotr 5/7.

To mówi Pan zastępów, rzekąc: Sąd prawdziwy sądziecie, a miłosierdzie i litości czyńcie każdy nad bratem swoim.

.....

I nie chcieli dbać, i odwrócili plecy odstępujące, a uszy swe obciążali, aby nie słyszeli. I serce swoje uczynili jako dyjament, aby nie słuchali zakonu, i słów, które posyłał Pan zastępów duchem swym...

Zachar. 7/9, 11-12a.

Głusi słuchajcie,
a ślepi patrzcie, abyście widzieli.

Izaj. 42/18.

Obieście drogi Jeruzalem, a patrzcie, i przypatrujcie się, i szukajcie po ulicach jego, jeśli znajdziecie męża czyniącego sąd, i szukającego prawdy, a będą mu miłościw.

A choćby też rzekli, Żywie Pan, i to kłamliwie przysięgać będą. Panie, oczy twoje patrzą na wiarę: ubiłeś je, a nie boleli: starłeś je, a nie chcieli przyjąć karania: zatwardzili oblicza swe nad opokę, a nie chcieli się wrócić.

Jerem. 5/1-3.

Który odejmuje od przyjaciela swego miłosierdzie, bojaźń Pańską opuszcza.

Job 6/14.

Weselcie się z weselącymi się, a płaczcie z płaczącymi.

Rzym 12/15.

Wspomnijcie na dni pierwsze, w których będąc oświeceni, znosiliście wielki bój utrapienia, czy to, gdyście byli przez urągania i utrapienia na dziwo-wisko wystawieni, czy to, gdyście się stali uczestnikami tych, z którymi się tak obchodzono. Albowiem wyście współcierpieli, gdym był w więzach...

Hebr. 10/32-34a.

Ale Maryja, gdy przyszła tam, gdzie był Jezus, ujrawszy go, przypadła do nóg jego i rzekła mu: Panie! gdybyś był tu, nie byłby umarł brat mój. Jezus tedy, gdy ją ujrzał płaczącą, i Żydów, którzy z nią przyszli, płaczących, rozrzewnił się w duchu i zasmucił się.

Jan 11/32-33.

TEN, KTÓRY SAM KROCZY,
POTYKA SIĘ CO KROK.

Ułękł się tedy Eliasz, a wstawszy poszedł gdziekolwiek wola niosła... I szedł w puszczy jeden dzień drogi... I chodził... aż do góry Bożej Horeb. A gdy tam przyszedł, mieszkał w jaskini: a oto mowa Pańska do niego, i rzekł mu: Co tu czynisz Eliaszu? A on odpowiedział: Żalem rozżaliłem się o Pana Boga zastępów, iż opuścili przymierze twoje synowie Izrael: ołtarze twoje zepsowali: proroki twoje mieczem pozabijali, zostałem ja sam, i szukają duszy mojej, aby ją odjęli.

3 Król. 19/3a, 4a, 8b-10.

A mam nadzieję w Panu Jezusie, że Tymoteusza wkrótce poszlę do was, abym i ja był dobrej myśli, dowiedziawszy się, co się z wami dzieje. Albowiem nie mam nikogo równie myślącego, któryby się szczerze troszczył o was.

Fil. 2/19-20.

Oto, przyjdzie godzina, i już przysła, że się rozproszycie, każdy w swoją stronę, a mnie samego zostawicie; lecz nie jestem sam, bo Ojciec jest ze mną.

Jan 16/32.

Onej godziny mówił Jezus do zgrai: jak na zbójcę wysłicie z mieczami i z kijami, pojmać mię; codzien siadałem u was, ucząc w świątyni, a nie pojmałście mię... Wtedy uczniowie jego wszyscy, opuściwszy go, uciekli.

Mat. 26/55-56b.

Ułam łąkącemu chleba twego, a ubogie u tulające się wprowadź do domu twego: gdy ujrzysz nagiego, przyodziej go, a nie gardź ciałem twoim.

Gdy wylejesz łąkącemu duszę twoją, a duszę utrapioną nasycisz, wznijdzie w ciemność światłość twoja, a ciemności twoje będą jako południe.

Izaj. 58/7, 10.

A trwali w nauce Apostolskiej i w społeczności i w łamaniu chleba i w modlitwach...

A wszyscy wierzący byli pospołu, i wszystkie rzeczy mieli wspólne. I posiadłości i majątności przedawali, i rozdzielali je wszystkim, jak komu było potrzeba.

Dzieje Ap. 2/42, 44-45.

Przetoż przyjmujcie jedni drugich, jak i Chrystus przyjął nas do chwały Bożej.

Rzym. 15/7.

POKUSA I ZWYCIĘSTWO.

A tak kto mniema, że stoi, niech patrzy, aby nie upadł.

1 Kor. 10/12.

Módlcie się, abyście nie popadli w pokuszenie.

Łuk. 22/40b.

A Jezus... zaprowadzony był od Ducha na puszcze, przez czterdzieści dni będąc kuszony od diabła...

A gdy dokończył djabeł wszystkich pokus, odstąpił od niego do czasu.

Luk. 4/1-2a, 13.

Bracia! jeśliby człowiek i pochwycony był w jakim upadku, wy, jako duchowi, naprawiajcie takiego w duchu łagodności, dając baczenie na samego siebie, abyś i ty nie był kuszony.

Gal. 6/1.

A mówię: duchem postępujcie, a pożądliwości ciała nie wykonacie. Albowiem ciało pożąda przeciwko duchowi, a duch przeciwko ciału; a te są sobie przeciwne, abyście nie to, co chcecie czynili.

Gal. 5/16-17.

Pokuszenie was się nie jęło, tylko ludzkie; ale wierny jest Bóg, który nie dopuści, abyście byli kuszeni nad możność waszą, ale z pokuszeniem da i wyjście, abyście znieść mogli.

1 Kor. 10/13.

Dlatego weźcie zupełną zbroję Bożą, abyście mogli dać odpór w dzień zły, i wszystko wykonawszy ostać się.

Efez. 6/13.

Bo wszystko, co się narodziło z Boga, zwycięża świat; a zwycięstwo, które zwyciężyło świat, to wiara nasza.

1 Jan. 5/4.

Bądź wierny aż do śmierci, a dam ci koronę żywota.

Apok. 2/10b.

Kto zwycięży, uczynię go filarem w przybytku Boga mego...

Kto zwycięży, dam mu siedzieć ze mną na tronie moim, jakom i ja zwyciężył i usiadłem z Ojcem moim na tronie jego.

Apok. 3/12a, 21.

Ale Bogu niech będą dzięki, który nam dał zwycięstwo przez Pana naszego Jezusa Chrystusa.

1 Kor. 15/57.

WALKA I POKÓJ.

Wtedy przyszedł Jezus z nimi na miejsce, które zwano Gietsemane, i rzekł uczniom: siedźciez tu, dopóki odzedłszy modlić się tam będę. A wzięwszy z sobą Piotra i dwóch synów Zebedeusza, począł się smucić i trwożyć. Wtedy im rzekł Jezus: smętna jest dusza moja aż do śmierci; zostańciez tu, i czuwajcie ze mną. I postąpiwszy trochę, padł na oblicze swoje, modląc się i mówiąc: Ojczy mój, jeśli można, niech mię minie ten kielich; wszakże nie jak ja chcę, ale jak Ty. I przyszedł do uczniów, i znalazł ich śpiącymi, i rzekł Piotrowi: takżeście to nie mogli jednej godziny czuwać ze mną?...

Powtórnie znów odszedłszy, modlił się, mówiąc: Ojczy mój, jeśli mię nie może ten kielich minąć, tylko żebym pił, niech się stanie wola Twoja. I przyszedłszy, znalazł ich znowu śpiącymi...

I opuściwszy ich, znowu odszedł i modlił się po raz trzeci, też same słowa mówiąc.

Mat. 26/36-40, 42-43a, 44.

Bo nie czynię dobrego, które chcę; ale złe, którego nie chcę, to czynię. A jeśli ja czynię to, czego nie chcę, już nie ja to czynię, ale grzech, który mieszka we mnie. Znajduję tedy zakon w sobie, że gdy chcę dobre czynić, złe leży we mnie. Albowiem mam upodobanie w zakonie Bożym, co do człowieka wewnętrznego; lecz widzę w członkach swoich, walczący przeciw zakonowi umysłu mego, i który mię poddaje pod zakon grzechu, będący w członkach moich. Nędznych ja człowiek!...

Rzym. 7/19-21a.

Nędznych ja człowiek! któż mię wybawi z tego ciała śmierci? Dziękuje Bogu przez Jezusa Chrystusa, Pana naszego...

Przełoż teraz żadnego potępienia niema dla tych, którzy w Chrystusie Jezusie nie według ciała chodzą, ale według ducha.

Albowiem jestem tego pewien, że ani śmierć, ani życie, ani Aniołowie, ani władze, ani moce, ani terażniejszość, ani przyszłość, ani wysokość, ani głębokość, ani żadne inne stworzenie nie będzie mogło odłączyć nas od miłości Bożej, która jest w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

Rzym. 7/24-25a, 8/1, 38-39.

Nie troszczcie się o nic, ale we wszystkim przez modlitwę i prośbę z dziękczynieniem żądania wasze niech będą objawione przed Bogiem. A pokój Boży, który przewyższa wszelki rozum, będzie strzegł serc waszych i myśli waszych w Chrystusie Jezusie.

Fil. 4/6-7.

Pokój zostawiam wam, mój pokój daję wam; nie jak świat daje, ja wam daję. Niechże się nie trwoży serce wasze, ani się lęka.

Jan 14/27.

NIEWOLA I WYZWOLENIE.

Czyliż nie wiecie, że komu się oddajecie jako sługi w posłuszeństwo, jesteście sługami tego, komuście posłuszni, czy to grzechu ku śmierci, czy to posłuszeństwa ku sprawiedliwości? Ale chwała niech będzie Bogu, że wy, którzyście byli sługami grzechu, usłuchaliście z serca zasad tej nauki, którejście się poddali.

Rzym. 6/16-17.

Drogoście kupieni; nie stawajcie się niewolnikami ludzi.

1 Kor. 7/23.

Duch Pański na mnie, przeto że mię Pan pomazał: posłał mię abym oznajmił cichym, abym leczył skruszone sercem, i opowiedział więźniom wyzwolenie, a zamkniętym otwarcie: abym opowiadał rok ubłagalny Panu, i dzień pomsty Boga naszego: abym cieszył wszystkie płaczące.

Izaj. 61/1-2.

Jeśli wy zostanieie w słowie mojem, prawdziwie uczniami moimi będziecie; i poznacie prawdę, a prawda was wyswobodzi. Odpowiedzieli mu: myśmy nasienie Abrahamowe, i nigdyśmy nie służyli nikomu; jakże ty mówisz: wyswobodzeni będziecie? Odpowiedział im Jezus: zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: wszelki, kto czyni grzech, sługą jest grzechu. A sługa nie mieszka w domu na wieki; Syn mieszka na wieki. Przetoż, jeśli was Syn wyswobodzi, prawdziwie wolnymi będziecie.

Jan 8/31b-36.

OBALAĆ I NISZCZYĆ, UŻYŹNIAĆ I BUDOWAĆ.

I wyszedłszy Jezus odchodził od świątyni; i przystąpili uczniowie jego, aby mu ukazać zabudowania świątyni. A Jezus rzekł im: czyż nie widzicie tego wszystkiego? Zaprawdę powiadam wam, nie zostanie tu kamień na kamieniu, któryby nie był rozwalony.

Mat. 24/1-2.

... zmysły serca mego strwożyły się we mnie: nie
[zamilczę,
bo głos trąby słyszała dusza moja, krzyk bitwy.
Skruszenie na skruszenie przyzwane jest, i spustoszona jest
[szona jest wszystka ziemia...
Pókiż widzieć będę uciekającego, słuchać będę głosu
[trąby?
Bo głupi lud mój nie poznał mię: synowie niemądry
[są, a nierozumni:
mądrzy są aby złe czynili, ale dobrze czynić nie
[umieli.
Patrzyłem na ziemię, a oto czczya była, i nikczemna,
a nie było na nim światłości. [i na niebo,
Patrzyłem na góry, a one się chwiały;
i wszystkie pagórki zatrwożone są.

Jerem. 4/19-24.

Lud ziemski potwarzali potwarzą, i łupili gwałtownie: niedostatecznego i ubogiego trąpili, i przychodnia tłumili potwarzą bez sądu. I szukałem z nich męża, któryby zostawił plot, i stanął zastawiony przeciwko mnie za ziemią, abym jej nie rozproszył: a nie znalazłem.

Ezech. 22/29-30.

I zbudują pustki od wieku, i obalenia dawne wywiodą, i naprawią miasta puste, rozwalone od narodu do narodu.

.....

Lecz wy kapłany Pańskimi nazwani będziecie, słudzy Boga naszego, mówiąc wam będą.

Izaj. 61/4, 6a.

To mówi Pan Bóg..

Bo zabiorę was z narodów, i zgromadzę was ze wszystkich ziem, i przywiodę was do ziemi waszej. I wyleję na was wodę czystą, i będziecie oczyszczeni od wszech nieczystot waszych, i od wszech bałwanów waszych oczyszczę was. I dam wam serce nowe, i ducha nowego położę w pośród was, a wyjmę serce kamienne z ciała waszego, i dam wam serce mięsne. A ducha mego położę w pośrodku was: a uczynię żebyście w przykazaniach moich chodzili, i sądów moich strzegli, i czynili. I będziecie mieszkać w ziemi, którą dał ojcóm waszym, i będziecie mi ludem, a ja wam będę Bogiem.

Ezech. 36/22b, 24-28.

Azali jako ten garncarz nie mogę wam uczynić domie Izraelski, mówi Pan? oto jako glina w rękach garncarzowych, takeście wy w ręce mojej domie Izraelski. Nagle rzekę przeciw narodowi, i przeciw królestwu, abym je wykorzenił, zepsował, i zagubił. Jeśli żałować będzie on naród za złość swoją, którą mówił przeciwko mnie: i ja żałować będę złego, którem mu myślił uczynić. I nagle rzekę o narodzie i o królestwie, żebym je zbudował i osadził.

Jerem. 18/6-9.

WARTOŚCI LUDZKIE — WARTOŚCI BOSKIE.

I powiedział im podobieństwo, mówiąc: U pewnego człowieka bogatego pole obfity urodzaj przyniosło. I rozmyślał sam w sobie, mówiąc: cóż uczynię, kiedy nie mam gdzie zgromadzić urodzajów swoich? I rzekł: to uczynię: rozwałę gumna swoje i większe pobuduję, i zgromadzę tam wszystkie urodzaje swoje i dobra swoje; i rzeknę duszy swojej: duszo! masz wiele dóbr złożonych na wiele lat; odpocznijże, jedz, pij, bądź dobrej myśli. Ale mu rzekł Bóg: o głupi! tej nocy upomną się duszy twojej od ciebie, a to, co, nagromadził, czyjeż będzie? Tak będzie i z tym, który dla siebie skarbi, a nie jest bogaty w Bogu.

Luk. 12/16-21.

Wziął go znowu djabeł na górę bardzo wysoką, i pokazał mu wszystkie królestwa świata i chwałę ich, i rzekł mu: to wszystko dam ci, jeśli upadłszy oddasz mi pokłon. Wtedy mu rzekł Jezus: idź precz, szatanie! albowiem napisano: Panu, Bogu twemu, pokłon oddawać i jemu samemu służyć będziesz.

Mat. 4/8-10.

Albowiem, czy teraz ludzi chcę pozyskać, czy Boga? albo czy ludziom staram się podobać? bo gdybym jeszcze ludziom chciał się podobać, nie byłbym sługą Chrystusowym.

Gal. 1/10.

Ale każdy niech sam swój uczynek bada, a wtedy będzie miał chwałę z samego siebie, a nie z drugiego.

Gal. 6/4.

Ojcie nasz, któryś jest w niebiesiach!
Święć się imię twoje;
przyjdź królestwo twoje;
bądź wola twoja jako w niebie, tak i na ziemi.
Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj;
i odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy
[naszym winowajcom;
i nie wódz nas na pokuszenie, ale nas zbaw od
[złego;
albowiem twoje jest królestwo, i moc, i chwała na
[wieki. Amen.
*nie ma tych słów na
tych miejscach P. S.* Mat. 6/9b-13.

Błogosławieni ubodzy w duchu; albowiem ich jest
[królestwo niebieskie.

Błogosławieni, którzy się smucą; albowiem oni po-
[cieszeni będą.

Błogosławieni cisi; albowiem oni odziedziczą ziemię.
Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedli-
[wości albowiem oni nasyceni będą.

Błogosławieni miłosierni; albowiem oni miłosierdzia
[dostąpią.

Błogosławieni czystego serca; albowiem oni Boga
[ogłądać będą.

Błogosławieni pokój czyniący; albowiem oni synami
Bożymi nazwani będą.

Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla
[sprawiedliwości; albowiem ich jest królestwo nie-
[bieskie.

Mat. 5/3-10.

SŁOWO BOŻE.

Jakim sposobem młodzieniec zachowa czystą ścieżkę swoją?

Gdy przestrzegać będzie Słowa Twego.

.....

Słowo Twoje jest pochodnią nodulej mojej
a światłością na ścieżce mojej.

.....

Kroki moje utwierdź w Słowie Twoim,
a niech nie panuje nade mną żadna przewrotność!

Psalm 119/9, 105, 133.

Bo żywe jest Słowo Boże i skuteczne i ostrzejsze
od wszelkiego miecza obosiecznego, i przenika aż
do rozdzielenia duszy i ducha, stawów i szpików,
i rozeznaje myśli i zdania serca.

Hebr. 4/12.

A tak, odrzuciwszy wszelkie plugastwo i obfitość
złości, z łagodnością przyjmijcie Słowo wszczepione,
które może zbawić dusze wasze. A bądźcie wyko-
nawcami słowa, a nie słuchaczami tylko, oszuku-
jącymi siebie samych. Albowiem jeśli kto jest słu-
chaczem Słowa, a nie wykonawcą, ten podobny
jest mężowi przypatrującemu się w zwierciadle przy-
rodzonemu obliczu swemu; bo się przyjrzał sobie,
i odszedł, i natychmiast zapomniał, jakim jest. Ale
ktoby wejrzał w zakon doskonały, w zakon wolności,
i zostawał w nim, ten, nie będąc słuchaczem zapo-
minającym, lecz wykonawcą uczynku, błogosła-
wiony będzie w działaniu swoim.

Jakób 1/21-25.

Był człowiek, posłany od Boga, któremu imię
było Jan. Ten przyszedł na świadectwo, aby świad-
czył o światłości, aby przezeń wszyscy uwierzyli.
Nie był on światłością, ale aby świadczył o
światłości.

Jan 1/6-8.

Wy jesteście światłością świata; nie może się
miasto ukryć, na górze leżące. Ani zapalają świecy
i stawiają jej pod korzec, ale na świeczniku, i świeci
wszystkim, którzy są w domu. Tak niechaj świeci
światłość wasza przed ludźmi, aby widzieli uczynki
wasze dobre, i chwalili Ojca waszego, który jest
w niebiesiach.

Mat. 5/14-16.

Badajcie Pisma, bo sądzicie, że w nich żywot
wieczny macie; a one są, które świadczą o mnie.
I nie chcecie przyjść do mnie, abyście żywot mieli.

Jan 5/39-40.

Ale Pana Boga poświęcajcie w sercach swoich.
A bądźcie zawsze gotowi każdemu, któryby'żądał
od was rachunku waszej nadziei, dać odpowiedź
z łagodnością i bojaźnią.

1 Piotr. 3/15.

BÓG JEST MOIM ZBAWIENIEM.

... **W**iele było złości ludzkiej na ziemi, a wszystka myśl serca była napięta ku złemu po wszystek czas.

Ale ziemia skaziła się przed Bogiem, i napełniła się nieprawością. A ujrzał Bóg ziemię być skażoną (bo wszelkie ciało popsowało było drogę swą na ziemi).

Genesz. 6/5b, 11-12.

Wiemy, że z Boga jesteśmy; i cały świat leży w złem.

1 Jan. 5/19.

Oto nie ukróciła się ręka Pańska, aby nie mogła zbawić, ani się obciążyło ucho jego, aby nie usłyszało: lecz nieprawości wasze rozdzieliły między wami i między Bogiem waszym, a grzechy wasze zakryły oblicze od was, aby was nie wysłuchał.

Izaj. 59/1-2.

Ale zmysłowy człowiek nie pojmuje tych rzeczy, które są Ducha Bożego; albowiem są mu głupstwem, i nie może ich poznać, ponieważ duchowo bywają rozsądzane.

1 Kor. 2/14.

Lecz jeśli niezbożny będzie pokutował ze wszech grzechów swoich, które czynił, a będzie strzegł wszech przykazań moich, a będzie czynił sąd i sprawiedliwość, żywotem żyć będzie, a nie umrze. Wszystkich nieprawości jego, które czynił, pamiętać nie będę: w sprawiedliwości swej, którą czynił żyć będzie. Izali z woli mojej jest śmierć niezbożnego, mówi Pan Bóg, a nie, aby się nawrócił od dróg swoich, a żył?

Ezech. 18/21-23.

Jam jest, jam jest sam, który zgładzam nieprawości twoje dla mnie, a grzechów twoich nie wspomnę.

Izaj. 43/25.

Albowiem góry się poruszają, a pagórki trząść się będą: lecz miłosierdzie moje nie odstąpi od ciebie, i przyrzekł miłościwy twój Pan.

Izaj. 54/10.

Albowiem gdzie są dwaj albo trzej zgromadzeni w imię moje, tam jestem w pośrodku ich.

Mat. 18/20.

Trzymajmy wyznanie nadziei niechwiejące się (bo wierny jest ten, który obiecał).

Hebr. 10/23b.

ŚMIERĆ I ŻYCIE.

Oczy bowiem jego nad drogami człowieczemi,
i wszystkie kroki ich obacza.
Niemasz ciemności, i niemasz cienia śmierci,
aby się tam skryli, którzy broją złości.

Job 34/21-22.

Bo kiedyście byli sługami grzechu, byliście wolni
od sprawiedliwości. Jakież więc wówczas pożytek
mieliście z tych rzeczy? taki, którego się teraz
wstydzicie; bo koniec ich — śmierć. Lecz teraz,
będąc wyzwoleni od grzechu, stawszy się sługami
Boga, macie pożytek swój ku poświęceniu, a koniec
— żywot wieczny. Albowiem zapłatą za grzech jest
śmierć, ale darem łaski Bożej jest żywot wieczny
w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

Rzym. 6/20-23.

Niech nikt, będąc kuszony, nie mówi: Bóg mię
kusi; bo Bóg nie może być kuszony w złem, i sam nie
kusi nikogo; ale każdy bywa kuszony, będąc od
swoich własnych pożądliwości porywany i nęcony.
Potem pożądliwość, poczawszy, rodzi grzech, a
grzech, będąc wykonany, rodzi śmierć.

Jakób 1/13-15.

I widziałem niebo nowe i ziemię nową...

I słyszałem głos wielki z nieba mówiący: Oto
przybytek Boga między ludźmi, i będzie mieszkał
z nimi; i oni będą ludem jego, i sam Bóg będzie
z nimi, jako Bóg ich. I otrze Bóg wszelką łzę z oczu
ich; i śmierci już nie będzie, ani smutku, ani krzyku,
ani bóleści już nie będzie; albowiem pierwsze rzeczy
przeminięły.

Apok. 21/1a, 3-4.

Utworzył tedy Pan Bóg człowieka z mułu ziemi,
i natchnął w oblicze jego dech żywota, i stał się
człowiek w duszę żywiącą.

Gen. 2/7.

Żem położył przed was żywot i śmierć, błogosła-
wienie i przekleństwo. Obierajże tedy żywot, abyś
i ty żył, i nasienie twoje: i miłował Pana Boga
twojego, i był posłuszny głosowi jego, i stał przy nim...

Deut. 30/19b-20a.

Jam jest chleb żywota.

Jan 6/48.

Rzekł jej Jezus: Jam jest zmartwychwstanie
i żywot.

Jan 11/25a.

Słowa, które ja wam mówię, duchem są i żywotem.

Jan 6/63b.

Panie! do kogóż pójdziemy? Ty masz słowa
żywota wiecznego, I myśmy uwierzyli i poznali,
żeś ty jest Chrystus, Syn Boga żywego.

Jan 6/68b-69.

Jam przyszedł, aby żywot miały, i obficie miały.
Jam jest dobry pasterz; dobry pasterz życie swoje
kładzie za owce.

Jan 10/10b-11.

Albowiem w nim żyjemy i poruszamy się i jesteśmy.

Dzieje Ap. 17/28a.

PRZESZŁOŚĆ I PRZYSZŁOŚĆ.

I pomnieć będziesz na wszystką drogę, przez którą cię, przeprowadził Pan Bóg twój przez czterdzieści lat po puszczy, aby cię trapił i doświadczył, ażeby wiadomo było co w sercu twoim tkwiło, jeżelibyś strzegł przykazanie jego, czyli nie.

Deut. 8/2-3.

Pytajcie się o Pana i o moc Jego,
szukajcie oblicza Jego zawsze!
Wspominajcie cuda Jego, które był uczynił,
znaki Jego i wyroki ust Jego.

Psalms 105/4-5.

I truchleje we mnie duch mój,
drętwieje we mnie serce moje.
Wspominam dni dawne,
rozmyślam o wszystkich czynach Twoich,
zastanawiam się nad działem rąk Twoich.
Wyciągam ręce moje ku Tobie,
dusza moja jako sucha ziemia Ciebie pragnie...

Psalms 143/4-6.

To mówi Pan:
Stańcie przy drogach, i patrzcie,
a pytajcie się o ścieżkach starych,
któraby była droga dobra, i chodźcie nią,
a najdziecie ochłodę duszom waszym.
I mówili: Nie pójdziemy.

Jerem. 6/16.

Niech nie zazdrości grzesznym serce twoje:
ale w bojaźni Pańskiej trwaj przez cały dzień;
bo będziesz miał nadzieję na końcu,
a oczekiwanie twe nie będzie odjęte.

Przyp. 23/17-18.

I przywiodę ślepe na drogę, której nie wiedzą, i ścieżkami, których nie znali, uczynię że chodząc będą: uczynię przed nimi ciemność światłością, a krzywe prostymi: te słowa uczyniłem im, a nie opuściłem ich.

Izaj. 42/16.

Na świecie ucisk mieć będziecie; ale ufajcie, jam zwyciężył świat.

Jan 16/33b.

Ci z Barankiem walczyć będą, i Baranek zwycięży ich, bo jest Panem panów i Królem królów, a z nim ci, którzy są powołani i wybrani i wierni.

Apok. 17/14.

I nie będzie już nic przekłętogo, i tron Boga i Baranka będzie w niem, i służy jego służyć mu będą, i ujrzą oblicze jego, i imię jego na czołach ich będzie. I nocy tam nie będzie, i nie będą potrzebowali świecznika i światłości słonecznej; bo ich Pan Bóg oświeca, i królować będą na wieki wieków.

Apok. 22/3-5.

ŚWIATŁO ŚWIATA.

Droga niebożnych ciemna:
nie wiedzą, gdzie upadną.

Przyp. 4/19.

Światłem ciała jest oko; jeśli tedy oko twoje szczerze jest, całe ciało twoje jasne będzie; jeśli zaś oko twoje złe jest, całe ciało twoje ciemne będzie. Jeśli tedy światłość, która jest w tobie, ciemnością jest, sama ciemność jakże wielką będzie?

Mat. 6/22-23.

Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo.

.....

W niem był żywot, a żywot był światłością ludzi. I światłość w ciemności świeci, a ciemność jej nie ogarnęła.

.....

Do swej własności przyszedł, a swoi go nie przyjęli.

Jan 1/1, 3-5, 11.

Lecz kto nienawidzi brata swego, w ciemności jest i w ciemności chodzi, i nie wie, dokąd idzie, bo ciemność zaślepiała mu oczy.

1 Jan. 2/11.

Lud, który chodził w ciemności,
ujrzał światłość wielką:
mieszkającym w krainie cienia śmierci,
światłość im weszła.

Izaj. 9/2.

Jam jest światłość świata; kto za mną idzie, nie będzie chodził w ciemności, ale będzie miał światłość żywota.

Jan 8/12b.

Albowiem tak Bóg umiłował świat, że Syna swego jednorodzonego dał, aby każdy, kto weń wierzy, nie zginął, ale miał żywot wieczny.

Jan 3/16.

Bo owoc Ducha jest we wszelkiej dobrotności i w sprawiedliwości i w prawdzie.

Efez. 5/9.

PRZYSZEDŁ, ABY ODSZUKAĆ I OCALIĆ
TYCH, KTÓRZY POBLĄDZILI.

To mówi Pan Bóg: Nie dla was ja uczynię, donie Izraelów, ale dla imienia mego świętego, któreście zmazali między narody, do którycheście weszli. I poświęcę imię moje wielkie, które zmazane jest między narody, któreście zmazali pośrodku ich, aby poznali narodowie, że ja Pan, mówi Pan zastępów, gdy się poświęcę wami przed nimi: bo zabiorę was z narodów, i zgromadzę was ze wszystkich ziem, i przywiodę was do ziemi waszej. I wyleję na was wodę czystą, i będziecie oczyszczeni od wszelkich nieczystości waszych, i od wszelkich bałwanów waszych oczyszczę was. I dam wam serce nowe, i ducha nowego położę w pośród was, a wyjmę serce kamienne z ciała waszego, i dam wam serce mięsne. A ducha mego położę w pośrodku was: a uczynię żebyście w przykazaniach moich chodzili, i sądów moich strzegli, i czynili.

Ezech. 36/22-27.

Jam jest dobry pasterz; dobry pasterz życie swoje kładzie za owce.

.....

Moje owce głosu mego słuchają, i ja znam je, i idą za mną; i ja żywot wieczny daję im, i nie zginą na wieki, i nikt nie wydrze ich z ręki mojej.

Jan 10/11, 27-28.

Jam jest zmartwychwstanie i żywot.

Jan 11/25.

Jam jest droga, i prawda, i żywot; nikt nie przychodzi do Ojca, tylko przeze mnie.

Jan 14/6b.

A to jest żywot wieczny, aby poznali ciebie, jedyne prawdziwego Boga, i tego, któregoś posłał, Jezusa Chrystusa.

Jan 17/3.

Błogosławiony niech będzie Bóg i Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa, który według wielkiego miłosierdzia swego odrodził nas ku nadziei żywej przez powstanie Jezusa Chrystusa z umarłych, ku dziedzictwu nieskazitelnemu i niepokalanemu i niezwiędłemu, w niebiesiech dla nas zachowanemu.

1 Piotr 1/3-4.

SKOŃCZONO DRUKOWAĆ 25/V/1945
NA TRZCIONKACH DRUKARNI
ATAR S. A. W GENEWIE

Smukpa.

Biblioteka Główna UMK

300040837208

Teści 133642 45-

Modlitwa poranna i wieczorna	6-7
Użyć się cierpieniem	8-9
Opieka Boga w niebezpiecz.	10-11
Upadek ducha i ufność	12-13
Bóg naszym pocieszeniem	16-17
ODWAGA	14-15
Przez wiarę do rzeczy niewidz.	18-19
Nienawiść i miłość	20-21
Swątt i wybaczenie	22-23
Šzczęśliwi którzy świadczą pokój	24-25
Nikt nie żyje dla siebie samego	26-27
BRATERSTWO	28-29
Obawa i dobroć	30-31
Cierpliwosć	32-33
Wytrwać aż do śmierci	34-35
Łena zwycięstwa	36-37
Smutek i nadzieja	38-39
W spokoju i ufności	40-44
Ten który sam kraczy	
potyka się co krok.	44-45
Pokusa i zwycięstwo	46-47
Walka i pokój	48-49
Niewola i wyzwolenie	50-51
Obalać i niszczyć ..	52-53
Wartosci ludzkie i w. bosk.	54-55
Ślowo Boże	56-57
Bóg jest moim zbawieniem	58-59
SMIERĆ I ŻYCIE	60-61
ŚWIATŁO ŚWIATA	64-65
PRZYSZEDŁ aby odszukać ..	66

Biblioteka
Główna
UMK Toruń

824013

Biblioteka Główna UMK

300040837208